

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Hogy lett Horánszky miniszter?

— A politikai kvisszák mögöl. —

Horánszkynek miniszterségére nézve eredetileg az volt a terv, hogy Horánszky néhány hónappal a Széll-kabinet alakulása után vegye át a belügyminiszterséget; a régi párt azonban kézzel-lábbal dolgozott ez ellen, mert szerintük a belügyminiszter az, aki az elnök után, megadja a kabinet jellegét és ő az, aki mint a választások vezetője, megcsinálhatja a Házat és saját képére. — Folyt is az aknamunka erősen, amig végül ötven százalékban kiegyeztek és *Gulner Gyula személyében egy volt nemzetipárti politikust neveztek ki belügyi államtitkárnak.*

A nemzeti pártiak, vagyis új szabadelvűek ezzel nem érték és nem érhatték be és szoritották a velük rokonszenvező Széll Kálmánt, hogy *tegyen meg közülük valakit miniszternek.* Széll végigbiztatta őket, hogy majd akkor, ha *üresedés lesz.* Most a nemzetiek

indítottak munkát a pénzügyminiszter ellen, de nem tudták kiszorítani, noha Lukács szívesen ment volna, mert a régiek nem engedték Lukácsot és még a koronát is tudták mellette engagálni. A régiek óvatosságból még azt is hangoztatták, hogy *addig Horánszky nem lehet miniszter, mig Apponyi nem lesz az, vagy félre nem áll.*

Egy darabig aztán arról volt szó, hogy Apponyi őfelsége személye körüli miniszter lesz, mig *Apponyi végre határozottan kijelentette, hogy ő tárczát nem vállal, hogy azonban Horánszky utjában ne legyen, elf. gadia a Ház elnökségét.* Ezzel elvette a régiektől a közbevetett kifogás alapját.

Iyon stáciumban volt az ügy, mikor Hegedüs Sándor bukása bekövetkezett; nem a mai formális, hanem *tényleges bukása, mely már több mint egy éve bekövetkezett, de nyilvánosságra és befejezésre csak most juthatott, először,* mert nálunk miniszterek nem buknak soha valami közvetlen okból és másod-

szor, mert a penzióra jogosító harmadik esztendő csak ki kellett várni.

Az egyszerű politikai illem megkövetelte, hogy a megüresedő tárczát Horánszkynek kínálják. — Gróf Apponyi nem akarta, hogy barátja csak így véletlen jusson egy olyan helyhez, mely nem is fejezi ki igazán a fuziót, de *a nemzeti párt többi tagjai erősen akarták, hogy valahára legyen miniszterük is és a régiek sem ellenkeztek, mert nézetük szerint végre bele kell törödni abba, hogy Horánszky miniszter legyen, csak ne legyen primhegedüs,* ami miut belügy- vagy pénzügyminiszter okvetlen lett volna.

Tulajdonképpen tehát Horánszky volt az, aki áldozatot hozott, mikor a herceghalmi tárczát elvállalta.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Apponyi Albert gróf megnyitja az ülést. Jelenti, hogy Horánszky Nándor a

Az ablakban.

Irta: **Nikonov B.**

Olga hercegnő ott ült a díszes kandalló mellett és révedezve nézi a sárgászöld lobogó lángokat. A nap vérvörös koronája mind alább száll az ég peremén és homályba burkolózik minden. Minden csöndes. A hercegnő kissé félrebecscenti fűrtös fejét és álmódzva néz maga elé. Fehér, puha kezében egy könyvet tart, — anuak a költőnek a könyvét, akiről most olyan édesen ábrándozik.

— Attól a naptól fogva, a mikor édesbus verseiből megismertelk, úgy érzem, mintha a nap melegő sugarában élnék. Egyedül voltam, magamra hagyatva és senkisémet értett meg. Egy jó s igazi barát után vágyódtam... s ekkor kezembe került a te könyved. Ott feküdt az asztalon a többi könyv és folyóirat között. Tisztán unalomból nyultam a kis könyvecske után, merő időtöltésből kezdtem benne lapozgatni — hi-z egész életemben csak arra szoktat-tak, hogy mindent csak időtöltésből tegyek, szórakozni akartam. De semmi mulattatni

valót nem találtam a kis könyvecskében, melynek felső lapján ez a szócska állott:

„Álmok“. Barátságáról, felebarátaink iránt táplálható köteles jóindulatról, gyöngéd szeretetről és az ideális élet utáni vágyakozásról szolt.

S én olvastam e könyben, egyre csak olvastam... Igen sokszor lapozgattam benne, mig barátomná, hű-séges tanácsadómmá, szerelmem tárgyává lett... Elfeledtem az egyedüllet sivárságát. Az igaztalan emberek közepette, akik körülvetek, egy igazi kincset leltem föl benne, amelyet senki sem rabolhatott el tőlem. Mind jobban és jobban szerettem ezt a kis, zöldfelü könyvecsket. Álmaid az enyém lettek; kíván-ágod, óhajod, mind az enyém volt. Napról-napra egy-egy újabb sorodat olvasom el és ilyenkor valami melegséget érzek a szívem körül és lelkemet az édes szerelemnek lehellete remegteti meg...

Hogy milyennek is képzellek én téged, kedves költő? — — — Hat derék, karcsu természetnek, fejedet sötét fűrtök veszik körül és homlokodat a géniusz dicsfénye övezi. Öröközöld babérkoszoru pompásan illene ar-

czodhoz... Bizonyára hasonló vagy a nemes Apollóhoz... S hangod, óh mily édesen is csenghet... Ha meglátnálak, ha kezemet nyujthatnám neked, ha beszélhetnék veled, — az ööm könnyűket csalna a szembe!...

Igy mereg a szép, fiatal hercegnő a kandalló lobogó tűzénél.

A nap leáldozott. A szalonban sötét árnyak terjesztik ki szárnyaikat Kint, a palota előtt, mint tündöklő csillagsor fényletek az utca lámpái az esti szürkületben.

Az emberek sietve suhanak végig a gyalogjárókon. Kocsik és szekerek dübörögve mennek ide s tova. Mindenütt eleven élet lüktet, mintha minden ember kedvét öröm dagasztaná.

A hercegnő fölemelkedik helyéről. Lassan, csöndesen az ablakhoz közeledik és kitekint a zibongó képére. Fejét az ablak fényes üveglapjához támasztja és forró, tüzes homlokának olyan jól esik a hideg ablaküveg éritése. Éles, megrészegítő illat száll föl a buja csipkefodrokból, amelyek a hercegnő karcsu testéhez simuló derékat díszítik.

Hölgyeim!

Csak egy mellfűző (mieder) teszi csinosná a természetet, de a mellfűzőnek egészségileg is alkalmasnak kell lenni, hogy mindezeket elérjük, óvakodjunk a külföldről beözönlő miedereket vásárolni **A hazai ipart is pártoljuk és pénzt is megtakarítunk, ha szükségletünket fűző-gyárában (Debreczen, Főtér 42.) fedezzük. Számtalan szaktekintélytől elismerő levél. Minden egyes darab, minta után készül. Megrendelés minta után vidékről is 6 óra alatt készül.**

Goldstein Karolina

törvény értelmében lemondott mandátumáról.

Apróbb jelentések után folytatták a belügyi tárczát.

Wilezek Frigyes prófi előbb Buzáthot védi a pénzügyminiszter támadásai ellen, azután szól a belügyi tárcza egyes tételeihez. Az anyakönyvvezetésre felvett összeget sokalja. Tulnagyk a kiadások s e mellett a közig. tisztviselők munkáját is szaporítja. Ez az intézmény sokkal nagyobb terhet ró a polgárságra, mint amennyit a költségvetés föltüntet. Nem megy át a nép vérbé s még mindig nehézkes az ügy menete.

Sürgeti a gyülekezési jog, a szegényügy és a cigányügy rendezését. A közigazgatást nem államosítani kell, hanem a régi vármegyei önkormányzatot kell fentartani s azt javítani.

A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a balon.)

Domahidy Viktor személyes kérdésben szól.

Haydin Imre az államosítás hívének vallja magát s keresi a közigazgatás bajának okát. Nem a tisztviselőkben alálja ezt, hanem a rendszerben. Ezt kell megváltoztatni. Ohajtandó, hogy a megyei autonómia fentartassék, sőt fejlesztessék, decentralizáltassék.

(Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter a terembe lép. Éljenzés és taps a jobboldalon.)

A költségvetést elfogadja.

Visontai Soma elismeréssel és rokonszenvvel emlékezik meg Ugron János tegnapi beszédéről és ennek kapcsán hozzászól a sékelykérdéshez és kíváncsi a választásra. (Beöthy Ákos odalép Horánszky miniszter elé és üdvözi. Általános nagy derűség.) Parlamenti viszonyainkról szólva, kiemei azt a ténnet, hogy sehol az egész világban nem volt szegény olyan szegény, összehalhatatlansági törvényre, mint épen nálunk, az sem történik sehol, hogy egy 20 millió lakossal bíró országban egy elenyészőleg csekély törvény bíró választói joggal.

Szó a gyülekezési jog korlátozásáról, mely teljes mértékben meg van. Oka ennek az, hogy Széll nem vonta vissza a Bánffy-kormány hírhedt rendeletét.

Megígerte a miniszterelnök, hogy törvényhozási uton fogja a gyülekezési jogot szabályozni, de nem történt semmi, a rendelet érvényben maradt. A szólo szomorú esetet sorol föl, melyekben a gyülekezési jogot egyszerűen konfiskálták a vidéken.

Meg a belügyminiszter határozatát is konfiskálják. Tud esetet, mikor a miniszterelnök egy határozatát a főszolgabíró egyszerűen semmisnek jelentette ki, mert a Perczel-féle rendeletre hivatkozva, azt mondta, hogy Széll miniszterelnöknek nem volt joga azt a határozatot meghozni. A szocialista képviselőjelölteket a múlt választáson megakadályozták programbeszédük elmondásában. Miért nem vonja vissza a belügyminiszter az éjjeli ügykről szóló rendeletet. Beszél a maki polgármester törvénytelen rendelkezéseiről.

Krónika.

— **A kik eltértek a tárgytól.** A napokban a Debreczen. kemény és súlyos vádakot olvasott Márk Endre dalegyleti elnök és egyéb elölkö méltóságok viselőjének fejére. Nem kisebb dolgról volt szó, mint II-ik *Rákóczy* Ferencz fejedelmünk emléke ellen elkövetett árulásról. A nagy ágyu eldördülése után Márk Endre megnyilatkozta barátait, s ezeknek a háta mögöl lesipuskázott jobbra, balra. Már már be kellett ismerni, hogy az a bizonyos konstantinápolyi ut bizony szegényfoltja marad a dalárdanak, a mikor a legszevedélyesebb perczben eszibe jut Márk Endrének, hogy hiszen a hír terjesztője ő tőle igen alázatosan bocsánatot kért még a konstantinápolyi ut közepén. Nosza — meglepet másnap egy nyilatkozat, a melyben őt tanu állítja, hogy Ciffer Nándor Márktól bocsánatot kért. Ciffer sem volt rest, s ugyancsak tanukkal bizonyította, hogy biz öneki esze ágában sem volt bocsánatot kérni.

— De bizony bocsánatot kért az ur, volt rá másnap reggel a felelet!

— No lám én nem kértam, replikázott rá déután Ciffer Nándor.

Szóval a bocsánatkérés és nem kérés felett csinosan hajbakaptak. A közönség figyelmét most már ez köölte le. A Rákóczy emléke ellen elkövetett merénylet másodrendű kérdésre degradálódott.

A dalegylet kitünő elölke pedig lázas örömmel dörzsölte a kezét, s konstátálta, hogy a fenyegető vihar elvonult. A közönség pedig csak most kiált fel:

— No lám! Hisz ezek az urak kissé eltértek a tárgytól!

— Oh, talán itt megy el az ablakom alatt, talán épp itt áll most a kapu előtt... S én nem ismerem, — nem tudom, hogy kicsoda, milyen a termete, az arca... Nem mondhatom neki: Jöjj hozzám, te feleséges lélek, hogy megköszönjem neked ama boldog napokat és órákat, amelyeket álmaikkal nekem szerezteél... Mily forrón is tudtam volna megköszönni neked az édes perczekeket, mily elismerésteljesen szoritottam volna meg kezéd... de nem jöttél.

Sokáig áll így elmerengve a herczegnő az ablak mélyedésében... S odalent, az utca egyik lámpaoszlopához támaszkodva egy öreg-s, összetöppörödött emberke bámul a járókelőkre. Sötét szemével zavarodottan néz maga elé és fonnyadt ajkai körül, amelyek meg-meg rándulnak, fájdalmas mosoly játszadozik... Didereg a hidegtől... Ruhája kopott és nem divatos többé... Összegörnyedve, gondolatokba merülve nekidölleszkedik a lámpa oszlopának és az utca járókelőit nézi... Senki sem figyel rá, senki sem törődik vele és az öreg emberke dideregve, fázva verseket költ, hogy azokat pénzre váltsa és kenyeret vásárolhasson magának.

— Egy szép napon mégis csak megmenekülök az éhség rémétől, amely elpusztulással fenyeget, egy szép napon mégis csak babérkoszorúval övezik majd ősz fűrteimet — és virágos koporsóban fognak kivinni a temetőbe. Szépen fognak eltemetni, mint egy nagy költőt és nevetem csodálattal, elragadtatással fogjak emlegetni. Műveimért sok, tömérdek pénzt adnak majd az emberek és ezt az összeget humánus alapítványra fogom ajándékozni...

Igy ábrándozik magában az elaggott költő.

Az emberek tovasietnek és uri fogatok hajtának el mellette és sárral mocskolják be szegényes, kopott ruháját. De ő minddezt nem veszi észre, nem látja. Lelke a hír, dicsőség, a csodálat mámorától megittasodik...

A herczegnő egyre nézi a szegény embert, ki a lámpa oszlopához támaszkodva bámul az utca tömegébe.

— Egy nyomorgó koldus — gondolja magában, — A szenvedőnek mások szerete teszi elviselhetővé az élet mostohaságát, — mondja a költő. Leküldök ennek a szegény öregnek egy kis alamizsnát.

Némethy Lajos halála.

Debreczen, márczius 6.

Némethy Lajos, a debreczeni ev. ref. egyház kiváló lelkészének halálhíre mély részvétet keltett városszerte. Igaz fájdalommal fogadta mindenki a munkás, de ék lelkész elhunytának híret, s a református tanintézeteken ma már gyászlobogó lengése tudatja a nagy veszteséget.

Némethy Lajos, mikor még erejének virágjában volt, egyike volt a legjobb protestáns hitszónokoknak. Templomi beszédeit gondolatbeli mélység, előadását választékosság, igazi szónoki hév jellemezte.

Ötvennégy évet töltött a közpályán és ez idő alatt lankadatlan buzgalommal szolgálta a közügyet. Különösen az iskolák felvirágoztatására tett sokat, ezeknek az ügyét mindig szíven viselte.

Az utóbbi években már sokat betegeskedett. Lelkeszi funkciót csak ritkán teljesített, három négy év óta pedig jórészt a szobát őrizte. Nyáron azonban sokszor lehetett látni, a mint egy nagyobb sétát tett. Betegsége különösen a múlt hónapban vett rajta erőt s tegnap hosszas haláltusa után elhunyt.

Némethy Lajos végig küzdötte a szabadságharcot is. Mint Bem katonája harcolt az erdélyi hadseregben, s részt vett a debreczeni csatában is. Benne tehát a legendás időknek egyik hőse tűnik el ismét az élők sorából.

Életrajza.

Némethy Lajos született Debreczenben 1826 márczius 15-en. Gyermekkorában árván, szegényül maradván, csak nagy küzdelmek és nélkülözések között sikerült fentartani s kiképeznie magát. Az akkori bölcséleti, jogi és hittani tanfolyamoknak a debreczeni kollegiumban kitünő eredménnyel végzése után előbb mint köztanító, majd mint véglegesen alkalmazott tanár, a szabadságharc alatt történt megszakításával, 10 éven át (1848 — 1858-ig) működött a debreczeni főiskolánál.

Becsöngeti a szolgát, aki előbb meggyújtja a csulárt, majd átveszi a herczegnőtől a néhány pénzdarabot s azzal lesiet az utcára, hogy a „lámpa oszlopához támaszkodó koldusnak” adja át.

A herczegnő ismét az ablakhoz megy és letekint a járókelők sokaságára.

— Hogy fog örülni az a szegény ördög annak a kis pénznek — szól halkán a herczegnő. — De hová, merre tűnt el, hisz már nincs odalent?...

Az öreg emberke épp az egyik mellékutcában fordul be. Egy rongyos kis gyermek leemeli előtte a kalapját és alamizsnát kér tőle. A zsebébe nyúl, de mitsem vesz ki belőle és mosolyogva mondja a gyermeknek:

— Szegény kis fiam, nem adhatok neked semmit; — magamnak sincs egyebem a gondolataim kívül — teszi hozzá halkán, busan.

— Kegyelmes asszonyom — szól a visszatért szolga — az öreg embert nem találtam már ott a lámpaoszlopnál.

— Kár... — szól gondolataiba elmerülve a herczegnő és hanyagul dől le az ablak mellett levő puha kerevetre; azután kezébe veszi az álmok-at és álmodozik.

A szabadságharcban mint nemzetőr az erdélyi hadjáratban vett részt a Bém tábornok hadseregében. Egy merész, de szerencsétlen kimenetelű kémszemle alkalmával az osztrákok fogságába kerülve, a balál torkából csak véletlen szerencsével szabadult meg. Sok szenvedés után, sebekkel megterhelve tért vissza Debreczenbe, hol már holtak hitték. Részt vett az 1849 aug. 2-iki debreczeni csatában is. Későbbi sok testi bajainak gyökérszájai a 48-49. évi megpróbáltatásokhoz nyulnak vissza.

Mint lelkipásztor, előbb a biharvármegyei Berettyó-Ujfalu mezővárosban működött, hiveinek rajongó szeretete és az egész város lakosságának köztiszteletétől környezve.

A debreczeni ev. ref. egyház lelkipásztorává 1872. évben választott. Több mint egy negyedszázadon át volt e fényes gyülekezetnek közkeveltségi, apostoli buzgóságú lelkipásztor, mindaddig, míg előbb szeméinek gyöngülése, majd egyéb testi bajok a nyilvános szereplésről leszorították.

A lelkészi teendők végzésén kívül, különösen egy nagy munkakör betöltése: a népnevelés ügyének felkarolása várt rá Debreczenben. Előbb a ref. elemi iskolák ügyeit vezető ötfős bizottság elnökekül, majd az 1867. évi XXVIII. törvénycikk alapján szervezett iskolaszék elnökekül választott meg 6 ízben. Az iskolaszéki elnök 20 éves működésének emlékét őrizi a debreczeni népoktatás ügyének örvendetes fellendülése; megörökítették ezt az iskolaszék, nevelésügyi szakbizottság és egyházi közgyűlések jegyzőkönyvei, valamint a közoktatásügyi kormánynak (különösen Trefort cultusminiszternek) több rendbeli elismerő nyilatkozatai.

Az egyházi adminisztráció minden fokozatán tevékenykedett. Mint egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbíró, egyházkerületi népnevelésügyi bizottság alelnöke, egy ideig mint egyházkerületi pénztárnok is, mindenik minőségében közismeretű buzgósággal szolgált.

Debreczen városának minden tanügyi mozgalmánál, minden kulturális vagy humanitárius együleténél és intézményénél ott lehetett látni őt, mint buzgó előharcost, igazgatósági, felügyelőbizottsági, vagy választmányi tagot.

Egy félszázadon át nemesen megfutott életpálya magára vonta a trón legmagasabb figyelmét is. Ő Felsége a millenium esztendejében Némethy Lajost, az egyházi és tanügyi téren szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességgel tüntette ki.

Fejedelmi kegy ritkán tüntetett ki melegebb szavakkal egyszerű protestáns papot. De ritkán szerzett egyszerű protestáns pap igazibb érdemeit arra, hogy életének emlékezetét, nemes példáját királyi kijelentés ekként örökítse meg.

A presbyterium gyászjelentése így hangzik:

A boldog feltámadás reménye alatt! Fájdalommal jelentjük egyházunk közel 30 évig hűséggel szolgált szeretett lelkészének, 20 évig buzgó és kiváló érdemű iskolaszéki elnökének ujfalu Némethy Lajos egyházkerületi és egyházmegyei tanácsbíró urnak, hosszas gyengélkedés után, folyó hó 5-én este 9 órakor, életének 76-ik évében történt csendes elhunytát. A boldogult hült tetemei e hó 8-án, délután két és fél órakor, lelkészi lakásán, majd a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után, a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltba tételenek nyugalomra. Debreczen, 1902. márczius 6. A debreczeni evang. reformált egyház presbyteriuma. Az igaz emlékezete legyen áldott!

Készülődés a temetésre.

Az elhunyt lelkész ravatalát a püspöki lak melletti paróchián állították fel. A ko-

porsót már is számtalan koszoru borítja el. — A temetési intézkedések megtevése végett a református egyház presbyteriuma ma délelőtt 11 órakor rendkívüli ülést tart. A részleteket a gyűlésen fogja megállapítani az egyháztanács.

A család óhajta különben az, hogy a halott felett *Biki* Károly szatmári esperes és *Szék* György bakonszegi lelkész mondjanak orációt, illetve temetési beszédet.

A temetés különben szombat délután fél 3 órakor lesz.

A gyászjelentések.

A szomorú esetről külön adott ki gyászjelentést a család és külön a református egyháztanács. A család gyászjelentése a következő:

Özvegy *Némethy* Lajosné szül. *Fésős* Emma; gyermekei: *Dr. Némethy* Karoly belügyminiszteri tanácsos és *Némethy* Ilona; menyje: *Némethy* Károlyné szül. *Osterlamm* Ilma; unokái: *Némethy* Károly, Imre és László, az összes rokonok nevében is, fájdalomtól le-ujtva, de az Ur akaratán megnyugodva tud-tják, hogy felejhetetlen jó férje, édes jó atyjok, nagyatyjok ujfalu-i *Némethy* Lajos debreczeni ev. református lelkipásztor, egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbíró, munkás életének 76-ik, boldog házasságának 48-ik évében, lassu sorvadás és hosszas szenvedések után, f. hó 5-én, este 9 órakor, csendesen jobblétre szenderült. A megboldogult földi részeit folyó hó 8-án délután két és fél órakor, előbb az Egyháztér 19 számú lelkészi lakon, majd a Nagytemplomban tartandó gyászszertartás után, a Kossuth-utcai temetőben, a családi sírboltban helyezték nyugalomra. Debreczen, 1902. márczius hó 6. Béke porairal Áldás emlékére!

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A letartóztatott ügyvéd.

Távirat. — Tudvalevőleg Budapesten tegnap letartóztatták dr. Dobrin Tivadar ügyvédet, mert Kern Géza orvos azt a panaszt tette ellene, hogy nevére egy 100 koronás váltót hamisított s elhagyta budapesti lakását a nélkül, hogy az elköltözésről hirt adott volna. Ma a védője, dr. Szendő Ignác szabadlábrahelyezést kérő folyamodást adott be dr. Perény vizsgálóbíróhoz, tudtul adva, hogy dr. Dobrinnek most Bécsben van állandó lakása. Együttal késznek nyilatkozott az állítólagos kárnál nagyobb összegű kaucziót, szükség esetén 2000 korona óvadékot letenni, noha tanuja is van arra, hogy a váltóra Kern nevét ennek megbízásából írta. A vizsgálóbíró rögtön átküldte a védő kérvényét a királyi ügyészséghez, amely szintén soronkívül terjesztette indítványát a törvényszék elé. A bíróság vádpanácsa is valószínűleg még a mai napon határozni fog a szabadlábrahelyezés dolgában.

§ A pénzhamisítók. A debreczeni kir. törvényszéken tegnapi volt kitűzve Chanic Izrael és társai ellen folyamatban lévő pénzhamisítási ügyben a főtárgyalás. Az egyik vádlott, Kandel Ferencz nem jelent meg a tárgyaláson, amiért is a törvényszék a főtárgyalást elnapolta.

§ **Akik cigánytól lopnak.** Azt tartja a közmondás, hogy egyik tolvaj a másiktól nem igen tud lopni. A közmondás igazsága mellett szól az az eset, amelyben tegnap tartottak főtárgyalást a debreczeni kir. törvényszéken. Mintegy három évvel ezelőtt Szováton, a cigányviskók között történt a dolog. Mészáros Lajos cigány ember egy viskóban lakott Malák Máriaval, az ő feleségével. Egy éjjel zajra ébrednek fel és az ezt követő kutatás közben két éjjeli látogatóra akadtak. Lakatos Kálmán és Rácz Lajos cigány legények jöttek egy kis prédára. Lopni nem igen loptak, mert többé-kevésbbé nem volt mit lopni, de azért még sem távoztak üresen, mert Mészáros és felesége úgy elverték őket, hogy elég terhes volt az utjuk hazafelé. Malák Mária egy vaslapáttal látta el őket husz napon tul gyógyuló sérülésekkel és egy ötödik cigány is részt vett az inzultusban. A debreczeni kir. törvényszék dr. Szőke István elnöke alatt tegnap tárgyalta a cigányok ügyét. Három vádlott volt: Mészáros, a felesége és a harmadik cigány, akit szintén Mészárosnak hívnak. A törvényszék súlyos testisértésért a férjet 3 havi, az asszonyt egy havi fogházra ítélte, a harmadik vádlottat pedig felmentette. Az ítélet jogerős.

Horánszky Nándor a Házban.

Az új miniszter.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, márczius 6.

Az új kereskedelmi miniszter ma megjelent a képviselőházban. Fekete szalonkabát volt rajta. Amíg a folyosón végig ment, jobbról balról hajlongtak előtte a régi és az új hivek. Ex miniszterek, akik hajdan a régi jó időkben büszke mosolygással fitymálták a fulánkosszerű, keserű ízű „habarék” támadásait, most tisztelettel álltak meg előtte. Légvonattól védő selyem abbé sapkájukat fejükről lekapva, gratulálnak az új napnak. A szolga kitarja a miniszteri szoba ajtaját a kegyelmes ur előtt, a ki nem sokáig időzik benn, (még ma nem zaklatják az instancziákkal.) hanem siet be a terembe, utközben persze még egy csomó tiszteletteljes grauláló kezét kell megszorogatnia.

A terembe szinte észrevétlenül jut be. Haydin Imre beszél a jobb oldalról, a közigazgatás államosítása mellett. Nagyon hangosan beszél, de kevés a visszhangja. Megkövesedett csönlesség ül a jobb és bal vidéken, de Haydin csak beszél, beszél, kéziratára tekintve. . .

Egyszerre éljenzés riad, taps veri föl a csönDET. Haydin megáll, meglepetve néz fel. Vajjon mi nagyszerűt mondhatott, hogy ily lelkesedésre ragadhata a tisztelt Házat? De oh, keserű csalódás! Hamar átlátja, hogy az éljenzés nem neki szól. Ott áll a miniszterelnök előtt Horánszky és üdvözli őt. — Csak most pillantották meg hivei is, a volt nemzetipárt padjaiból felzúg az él-

jen. Horánszky elfoglalja Hegedüs régi helyét Darányi mellett. A gratulációk csakhamar a háta megé ülnék és Horánszky nem győzi fogadni az üdvözléseket. Haydin Imre pedig nagy busan elfogadja a költségvetést.

Most derüs epizód támad. Beöthy Ákos, a volt nemzeti-párti tábornok lép a trembe s megpillantja Horánszkyt a piros bár-onyszéken. Megáll előtte, két kezével komikus kétségbeeséssel kap a fejéhez és csóváltatván, mondja:

— Nándor, Nándor hová jutottál?

Horánszky és a Ház zajos derűtséggel fogadták ezt a rémes játékkal illusztrált kifakadást, aztán a két régi barát, de új ellenfél kezét fogott egymással és Beöthy szatirikus arccal ült a helyére.

Az új miniszter egy darabig még benn maradt, hátradőlve székében, derüs ábrázattal pillantott föl a teli karzatra, aztán kiment a folyosóra.

SZÍNHÁZ.

A sasok. A Guthy-Rákosi-féle leg-sikerültebb bohózat került színpadra tegnap este a debreczeni színpadon szép számu közönség előtt. A pompás bohózat mindvégig a legjobb hangulatban tartotta a közönséget és maguk a szereplők is kitétek magukért. A férfiak között Szabados, Odry és Szóke Sándor érdemeinek dicéretet. Sarkady a detektiv-epizód szerepét játszotta. Mivel a detektivok a fényes személy sítója olyan szép sikereket ér el az ő „titkos“-aival, ajánlanók, hogy a népszínműbeli rendőroket is ő személyesítse. Azokban pompásan érvényesülhetne. Szabó Irma egy selypítő színésznővendék apó szerepében tűnt ki. Ez a szenális művész nő nagy vesztesége lesz a debreczeni színháznak. A tegnapi előadásban bármilyen kis szerepe volt, a nők között ő képviselte a művészetet. Barthánét említjük még meg, aki igen kedvesen játszotta a szobalányt, továbbá Makrayt, aki pompás Bukics Julián volt. (Sz—i.)

A színtársulat új tagja.

Virágvasárnap után nagy változás lesz a debreczeni színtársulat kebelében. Azok a tagok, a kik esztendőnk során át kedvezzei voltak a közönségnek eltávoznak a különböző vidéki direktorokhoz s új-k jönnek helyettük, a kiket már Komjáthy Kassára szerződtetett. A két és fél hónapos pótszezonban azonban még Debreczenben játszanak. Ezek az új tagok: Tóth Ilonka drámai szende, a ki most Makó Lajos színtársulatának a tagja. Groó Valéria, egy feltűnően szép fiatal leány, a ki szintén a szende szerepkört tölti be. Berlányi Vanda naiva, Szirmai Olga alt- és szubrett énekesnő, a férfiak közül Békefi Lajos tenorista, Faragó Ödön jellemkomikus, Nagy Sándor bonvivant és naturbusch, Nógrádi Antal baritonista. Az új tagok husvétől kezdve sorban befognak mutatkozni a debreczeni közönségnek.

A színészegyesület és az orfeumok. Az Országos Színészegyesület tanácsa tegnapi ülésén tárgyalta azt a sokat vitatott kérdést: szad-e a magyar szí-

nészek a varieté-színpadon való működés, vagy sem? A kérdés dolgában a Színészegyesület, bár néhány határozott szó s egy indítvány is volt rá, hogy az orfeumi tilalmat beszüntessék, megtagadta az engedély megadását s azt az indítványt fogadta el, hogy a tanács egyes egyesületi tagok, a kik saját hibájukon kívül szerződés nélkül maradtak, megengedheti, hogy a főváros egyes külön megjelölendő helyiségekben időről-időre működhessenek.

Új darabok. Komjáthy János színigazgató a napokban Budapesten járt s ez alkalommal megszerezte Bródy Sándor erkölcsrajzának, *A dadá*-nak előadási jogát. Megvette azonkívül a Népszínház legutóbbi ujdonságát, az *Aranyos-t*, a melynek csak a múlt héten volt a premierje. Megszerezte még a Vígyszínház legközelebb színpad kerü-lendő történelmi tárgyú színművét: *Kuucz Feja Dávid*-ot, melynek Fényes Samu dr. kassui ügyvéd a szerzője. Erről a darabról a főváros írói köreiből különben azt beszélnek, hogy nagyobb sikere lesz, mint volt annak idején az Ocskay brigadérosnak, amely pedig már tudvalevőleg megérte a 100-ik előadását. Az új darabokat Komjáthy csak virágvasárnap után fogja bemutatni, a mikor ujjonnan szervezett társulata már együtt lesz.

UJDONSÁGOK.

* Bizottsági ülés. Az ingyen ke-nvérosztó bizottság szombaton délután fél-öt órakor Komlóssy Arthur főjegyző elnöke-lete alatt ülést tart a városházán. Ez alkalommal az e számolás történik meg.

* Ítélet a pemetefüczukorkák ügyében. Városszerte érdeklődéssel várják a rendőrség ítéletét az elkövetett pemetefüczukorkák ügyében. Különösen az ipartestület érdeklődik nagyon, mert ők is abban a nézetben vannak, hogy ez nem egyéb, mint a magyar ipar üldözése. Tegnapi nap folyamán az ipartestület át is irt a rendőrséghez és kéri, hogy a pemetefüczukorkákban hozott ítéletet másolatban az ő részükre is küldje meg. Mint értesülünk a rendőrség az ipartestület ezen kérelmének helyt adott és egy átirat kíséretében tegnap megküldte az ítélet másolatát, mely ugy dr. Burger Péter orvosra, mint Borsi Lajos cukrászra és Jóna és Jóna cégére nézve marasztaló. A másolat hátlapjára vezetett átiratból közöljük a következőket, mely nemi világot vet a tisztí főorvos és a rendőrség eljárására.

„Ebből kitetszőleg Borsi Lajos cukrász, a pemetefüczukorkának mint a cukrász ipar körébe tartó élvezeti cikknek bármily mennyiségben való készítését és árusítását szabadon eszközölhetette, azonban azt, mint bármely betegség elleni szert sem nem hirdethette, sem pedig forgalomba nem hozhatta, mivel törvény szerint gyógyszer készítésére csak okleveles és gyógyszerári joggyakorlatában lévő gyógyszerész jogosult, de a pemetefüczukorkát mint gyógyszert, még gyógyszerész sem készítheti és árusíthatja külön belügyminiszteri engedély nélkül,

amely tilalmat Borsi Lajos az egyenesen részére szóló belügyminiszteri leiratból nagyon jól tudott s mégis ellene cselekedett.”

* A „Szent-László dalegy-let“ március 23-ik napján, azaz virágvasárnap délután 4 órakor. A Varga-utcai fiú iskolában évi rendes közgyűlését tartja meg. Tárgyak: 1. Évi jelentés. 2. Számvizsgálók jelentése, szám-adások és költségelőirányzat. 3. Pígai Sándor és társainak fellebbezése a közgyűléshez. 4. Számvizsgálók választása és az esetleg megüresedett helyek betöltése. 5. Esetleges indítványok.

* Debreczen állami adója. Debreczen lakossága a múlt hónapban állami adófejtben 143.777 korona és 32 fillért fizetett be a városi pénztárba. Befizetett továbbá 3% Orsz. betegápolási pótdadó fejében 3626 kor. 89 fillért, hadmentességi adófejtben 767 kor. fillért, idegen adófejtben 670 kor. 49 fill., 1%-os járda adófejtben 1070 79 fill., ebadó fejében 98 koronát.

* A kocsi kerekei alatt. Végzetes szerencsétlenség történt tegnap délután az élénk kocsi forgalommal bíró Hunyadi-utcán. Délután fél három óra tájban, épen mikor a vonatforgalom miatt legerősebb a kocsiközlekedés, Ungár Albert boltiszolgálója haladt keresztül a szekérunton. A szerencsétlen ember eddig még ki nem derített okból egy bérkocsi elé került, mely elütötte. A kocsi a derekán ment keresztül és egy oldal-bordáját eltörte. A súlyosan sérült bolti szolgát lakására szállították, míg a bérkocsis, Széll József ellen pedig a rendőrség megindította a hivatalos eljárást.

* A debreczeni fogház lakói. A debreczeni törvényszék fogháznak jelen állapotával Horváth kir. alügyész a következőket terjesztette tegnap a közigazgatási bizottság elé: Január hótól átjött 221 férfi és 62 nő fogoly, február hóban ezekhez jött 60 férfi 15 nő, elbocsátatott 44 férfi és 15 nő, maradt tehát 217 férfi és 62 nő fogoly. A rabok eddig 1114 kor. 58 fillért kerestek rabmunkával és ebből fejenként 8 kor. 30 fillért jut egyre. Az általános állapot kielégítő, fegyelem és meglehetős, amennyiben a múlt hónapban csak egy rab volt büntetve.

* A kis Katalin büne. Iványi Katalin még csak 14 éves, de már is meggyült vele a baja a rendőrségnek. Lopással vádolják, melyből aligha tudja magát kitisztazni. Tamássy Bélánál szolgált, hol több nappal ezelőtt eltűnt egy nyolczvan korona értékű arany karperecz. A gyanu Iványi Katalin ellen irányult s mikor tegnap a szolgálatból kilépett, távozása előtt a ruháját megmotozták. A karpereczet ugyan nem találták meg nála, de egyik ruhájának a bélésébe bevarrva két selyemkendőt találtak, melyek szintén a gazdája tulajdonai voltak. A kis Katalint most a rendőrség vette keze alá.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, barátok és jóismerősök, kik feledhetetlen emlékü férjem, idős Némethy János temetésén megjelenni s részvétükkel fájdalmunkat enyhíteni kegyesek voltak, fogadják legőszintébb hálás köszönetünket. Özv. Némethy Jánosné és gyermekei.

* A város ismét pernyertes.

Régóta huzódik már az a nagyszabású kártérítési per, a melyet Blau miskolczi építő cég, a híre a városháza ujjá alakítása lett volna bizva, indított Debreczen ellen. A törvényszék annak idején a Blau céget kártérítési igényével elutasította. A cég a törvényszék ítéletét sérelmesnek találta s az ellen a királyi táblához felebbezett. A debreczeni királyi tábla a törvényszék álláspontjára helyezkedett és kimondotta, hogy Debreczen város nem tartozik kártérítéssel Blauék-nak. A két fórum egybehangzó ítélete ellen Blau a Kuriához felebbezett, noha nem sok reménye lehet, hogy a két hatalmasan megindokolt, egybehangzó ítéletet a legfelső bíróság megváltoztatja.

* **Bezárták a népkonyhát.** A népkonyhában tegnap délben volt az utolsó ebédszítás. A nőegylet választmánya ez alkalommal tegnap teljes számban megjelent a népkonyha helyiségében Veressné Szathmáry Teréz elnökövel. A szegények jóízűen fogyasztották el az utolsó ingyen ebédet — amely után a jövő őszi ismét bezárult ennek a lumánus intézménynek az ajtaja.

* **Szerenosétlenség játék közben.** A vidám játéknak, a fiatal gyermekeknek előtörő pezsgő jókedvnek szomorúan megfizette az árát Nagy Kálmán dr. ügyvéd kis fia. Az eleven gyerek pajtásaival a gimnazista körökben erősen kultivált bakugrást játszott. Vigan is folyt a játék, s a gyerekek hangulata emelkedett. A nagy vidámság közben azonban a kis fiu egyszer olyan vigyázatlanul ugrott, hogy egy hatalmas lendüléssel pajtásán keresztülvágódva elterült a földön. A játéknak vége lett, s a kis fiut felsegítették társai. De már akkor óriási fájdalmat érzett, a karja ugyanis két helyen eltört.

* **Elveszett.** Barna színű angol vizslám február 1. óta elveszett. Felszólítom azon egyént, ki magánál tartja, hogy Darabos-utca 9. sz. alá annyival is inkább átadja, mivel a rendőrséghez bejelenttem.

* **A szerenosétlenül járt diszitis.** Ujfalusi József színházi díszítő állapotában tegnap éjjel lényeges fordulat állott be. Orvosi rendelésre egész éjjel jeges borogatást alkalmaztak sebére, s a hideg borogatás elindította a vérzést. Amitől tehát eddig tartani lehetett — a belső elvérzést — úgy látszik, szerencsésen elkerüli Ujfalusi József. A nagy sebláz miatt nagyon elgyengült, beszélnie nem szabad, de ha a testébe hatolt furó nemesebb részt nem ért, akkor rövidesen kilábol a bajból. Családja nagy odaadással ápolja. Kezelő orvosa, Szalay Béla dr. is felkeresi napoként többször.

* **Merénylet az utozán.** Margitai tudósítónk jelenti: Margitán Kopsán Ferenc régóta ellenséges viszonyban állott Bartus Antallal, aki valami peres ügyben Kopsán ellen tanuskodott s ebből kifolyólag Kopsánt

elitelték. Ezt a gyűlölködést fokozta, hogy Bartus nemrégiben egy bérletből kibuktatta Kopsánt. Tegnapelőtt valami dolga volt Bartusnak abban az utcában, ahol Kopsán lakott s utja éppen ennek a háza előtt vitte el. Kopsán trágyát hányt éppen s a mikor meglátta ellenfelét, a kezében volt vasvi lával kirohant az utcára s hátulról a mit sem sejtő Bartust úgy fejbe vágta, hogy az rögtön elesett. A mint észrevette, hogy áldozata fel akar kelni, még több ütést mért rá s addig verte, míg az mozdulatlan maradt. Az esetnek rögtön híre futott s meghallotta ezt a levert Bartusnak két fia. Baltával felfegyverkezve berontottak Kopsán házába, aki előlük elzárkózott. A két fiu azonban betörte az ajtót és Kopsánt kivonszolták az udvarra s ott agyba-főbe verték. Kopsán felesége férje segítségére sietett, de az egyik Bartos fiu oly szerencsétlenül ütötte meg az asszonyt, hogy az rögtön meghalt. E közben összefutottak a szomszédok is s ezek közbelépése vetett véget a véres harc-nak s Kopsánt vértől boritva bevitték a lakására. Az utcán levert Bartust haza szállították, a hol magához tért. Sebei azonban oly súlyosak, hogy életbenmaradásához alig van remény. A két Bartos-fiut a csend-őrség letartóztatta, Kopsánt pedig felgyógyulásáig szabadon hagyták.

* **Manheim ur ismét vendégszerpel.** Olvasóink emlékeznek még a nyári időkből Manheim József urra, akivel a vigéztörvényvel kapcsolatosan foglalkoztunk annak idején. A tavasz közelget és így a felöltökre és a tavaszi gunyákra nem sokára szükség lévén, Manheim ur megjelent ismét, hogy megrendeléseket gyűjtsön. Mivel azonban a vigéztörvény iltja az ilyesmit, Manheim József jóval ezelőtt gondoskodott véderőről. Augusztusban az iparhatóság-nál bejelentette, hogy fióküzletet nyit Debreczenben és iparengedélyt is váltott. A fióküzletet azonban elfelejtette megnyitni, de nem felejtett el debreczeni előkelő emberektől meghívó leveleket szerezni és ezek alapján jött Debreczenbe. Talán volt is jussa hozzá, de azért mégis egy kis bajba keveredett, mert az elsőfoku iparhatóság, valamint az ipartestület feljelentést tett ellene. Ma vagy holnap tartanak tárgyalást az ügyben és mintegy 20—25 debreczeni embert idéztek meg a Manheim ur tárgyalására.

* **Enyhe telek.** Az országos meteorologiai állomás közzéteszi annak statisztikáját, hogy 1872 óta, mióta általában az időjárásról hőmérséki megfigyeléseket végeztek, az idejé abnormis télhez hasonló 4 ízben volt: 1791, 1834, 1863, 1899-ben, így átlag minden harminczedik évre jutna oly enyhe tél, mint az idejé.

* **Kalapipar. Békés Lajos uri divat és kalap üzlete** (Piacz Dr. Ujfalussy ház) egy modernül felszerelt kalapos műhlyt rendezett be, a hol is minden e szakmába vágó úgy férfi, mint női kalapok elkészítését és átalakítását a legjobb kivitelben jutányos árak mellett eszközli.

TÁVIRATOK.

Szell Kálmán kitüntetés.

Budapest, márczius 6. Váratlanul nagy kitüntetésben részesítette ő felsége Szell Kálmán miniszterelőnököt. A kormányelnököt a király ma délelőtt magánkihallgatáson fogadta s ez alkalommal személyesen átnyújtotta neki a Szent-István-rend nagykeresztjét, a legmagasabb kéziratot együtt, a melynek hangja — hir szerint — igen hizelgő Szell Kálmánra. — Ezt a kéziratot a „Budapesti Közlöny“ már holnap fogja közzétenni. — A Szent István-rend a legnagyobb kitüntetés.

Hegedüs bucsuja.

Budapest, márczius 6. Hegedüs Sándortól ma délben bucsuzott el a kereskedelemügyi miniszterium tisztikara, élén Nagy Ferencz államtitkárral. Hegedüs Sándor meghatva kérte a tisztikart, hogy tartsák meg szeretetükben. A tisztikar lelkesen megéljenzte. Hegedüs Sándor különben miniszteri nyugdíjának felét a hirlapírók nyugdíjintézetének, másik felét pedig a vasutasok nyugdíjintézetének adja. Goluchovszky külügyminiszter táviratban meleg szavakkal bucsuzott Hegedüstől.

Búr megbizottak Washingtonban.

Washington, márczius 6. Hay külügyminiszter ma délelőtt Wolmarans és Wessels bur megbizottakat fogadta mint magánembereket. Nyíltan beszélt velük és megígérte nekik, hogy minden tőle telhetőt el fog követni a burok délafrikai helyzetének javítása érdekében, de megmagyarázta nekik, hogy ilyen ügyekben az elnök az illetékes fórum. Később a bur megbizottak a Fehér Háza mentek, hol Roosevelt elnök szintén mint magánembereket fogadta őket könyvtárában. A burok negyed óra hosszat időztek az elnöknel, a ki figyelmesen meghallgatta őket, de kijelentette nekik, hogy az Egyesült-Államok nem avatkozhatnak bele a háboruba és nem is akarnak beleavatkozni.

Az osztrák-magyar hajóraj Barozelonában.

Madrid, márcz. 6. Az osztrák-magyar hajórajnak Barzelonába várt megérkezése alkalmából nagy előkészületeket tesznek. A községtanács a hajóraj tiszteletére több ünnepséget fog rendezni.

A gyomai választás.

Budapest, márczius 6. Gyomáról táviratozzák, hogy ott ma tartották meg a képviselőválasztást. Hentaller Lajos függetlenségi és Várkonyi szocialista állanak szemben. Délután 5 órakor Várkonyinak 713, Hentallernek 703 szavazata van. — Hentallert nagy többséggel megválasztották.

Földrengés Olaszországban.

Róma, márcz. 6. Lucca tartomány egyes községeiben erős földrengés volt, amely azonban kevés kárt okozott. Emberéletben nem esett kár. Firenzében és Ferrarában is volt gyöngébb földrengés.

Tragédia az állomáson.

Budapest, márczius 6. Borzalmas tragédia hírét jelentik táviratban Mező-Laborezről. Az oitani vasuti állomáson ugyanis két leányával sétált Jerma asszony, a galicziai gyermekmenhely igazgatónöje és a vasut érkezését várták. A csendesen berobogó vonatot Jerma asszony egyik leánya nem vette észre s a mozdony elütötte. **Ugyanakkor a mozdony elkapta a másik leányt is, a ki nővére után kapott, hogy a veszedelemtől megmentse. A vonat mind a két lányon keresztül gázolt.** A rettenetes pillanatban Jerma asszony a ki két gyermekének kiomló vérét, irtózatossal halálát látta, megőrült. Az eset óriási izgalmat keltett az utasok közt.

A burok haroza.

London, márcz. 6. A Standard jelentése szerint Steyn és De Wett átkeltek a nátili vasuti vonalon és az utrechti kerületben tanácskoztak Botha Lajossal.

Az osztálysorsjegyek huzása.

Budapest, márczius 6. Az osztálysorsjáték máj huzásán a következő nagyobb nyeremények sorsoltattak ki: 15.000 koronát nyert: 19909. 10.000 koronát nyert: 18471. 5000 koronát nyertek: 83490 95741 96420. 2000 koronát nyertek: 14784 48086 50935 82529 85233 96284. 1000 koronát nyertek: 11660 40044 61707 79605. 500 koronát nyertek: 543 4929 5843 5109 12828 19168 21136 21674 22642 23947 24188 25356 32701 38953 40650 50459 55479 56757 58747 59215 61276 63872 63938 65544 70488 81042 83726 89869 94015 96943 97991 98045 98190 99031 96531. A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Zöldi Marozsi kalandjai.** (Éjjeli express tudósítás.) Fővárosszerte elterjedt az a hír, hogy Zöldi Marozsi, a főhadnagyból lett cigányprimás öngyilkossági kísérletet tett. Zöldi egy barátja annak kijelentésére kért fel, hogy neki Zöldinek sem oka, se kedve nincs megválni az élettől s hogy a hír kapcsán szárnyra kelt összes következtetések is merőben alaptalanok, amennyiben se szerelmi bánat, se anyagi csaldások nem érték. Magántermészettől okok készítették arra, hogy egyelőre a nyilvános szerepléstől visszavonuljon.

× **Az amerikai fiu.** (Éjjeli express tudósítás.) Egy amerikai apa a múlt év november hónapja óta bánatos szívvel keresi a fiát, a kinek azóta nyoma veszett. Ilyesmi nálunk ideát is gyakran megessik, a nélkül, hogy ezért még az amerikai rendőrségeket is mozgósítsanak. Az amerikai fiu apja névszerint Bolger Pál azonban többszörös milliomos lévén, nem nyugszik, a míg

fiát, ha élve, ha halva, de meg nem találja s így megbizottját elküldte ide Budapestre is. Ez ma az esetet bejelentette a rendőrségen és elmondta, hogy a nyoma veszett fiut Bolger F. Walternek hívják, öt láb és tizenegy hüvely magas, széles vállu, kék szemű és világos barna hajú, a ki magába zárkózott modoru eszes ember, sokat olvas és oly dolgokról szokott beszélgetni, a mikkel az ő korabeli fiatal emberek nem igen törődnek. Walter nem dohányos és nem iszik, szóval minta gyerek, a kit a milliómos apa nem tud elfeledni. A rendőrség a Youkersban lakó apa megbizottjának kérésére elrendelte a fiu körözését.

× **Az utolsó akta.** (Éjjeli express tudósítás.) Mielőtt Hegedüs Sándor végleg elhagyta a kereskedelmi miniszterium palotáját, utolsó intézkedésekép megemlékezett két legjobb hívéről: Vértessy Kálmán osztálytanácsosról, a ki az elűkői osztály élén áll és dr. Hollán Sándorról, a ki közvetlen titkára volt miniszterségének egész ideje alatt. Mind a ketten igaz, őszinte hívei voltak s szolgálatuk elismeréseképen miniszteri tanácsossá, dr. Hollánnak pedig a titkári czimet és jelleget eszközölte ki a királynál.

× **Kaposi meghalt.** (Éjjeli express tudósítás.) Bécsből jelenti tudósítónk, hogy Kaposi Mór, a bőrklinika tanára a bécsi egyetemen, ma reggel meghalt. A magyar származásu híres orvos, mint nagyon szegény diák került Bécsbe az 50 es évek végén, hol a világhírű Hebra tanár asszistense lett. Később ennek leányát vette nőül és a tanszékből is utóda lett.

Asszonyok párba.

— Saját tudósítónktól. —

Két özvegy asszony elkecseregett, véres harcot vívott egymással Kanizsán. Mint tudósítónk értesít, Beckó Veron és Kósa Viktória kanizsai asszonyok régóta gyűlölték egymást. Beckó Veronnak Bulkai András odavaló molnár házasságot ígért és az asszony sok pénzt költött a legényre. Mikor aztán pénze elfogyott, Bulkai elhagyta és Kósa Viktóriához járogatott el.

Az elhagott nő mindent elkövetett, hogy Bulkait visszahódítsa s mert ez szép szerével nem sikerült, fenyegetőzött, hogy leszurja vetélytársát. Kósa Viktória pedig, amint látta, hogy ellenfele mint akarja visszahódítani Bulkait, annál inkább édesgette magához az embert.

A múlt vasárnap aztán Beckó Veron megüzente Kósa Viktóriának, hogy **kést hordjon magával, mert egyiküknek meg kell halni.** Tegnap a két ellenfél az utcán találkozott. Beckó Veron megállította ellenfelét:

— Hát van-e nálad kés, te czéda! Kósa Viktória erre nagy kést rántott elő a köténye alól s azt felelte:

— Vigyázz, mert beléd mártom!

Beckó Veron szintén kivette a köténye alá rejtett kést s vad dühvel rontott ellenfelére. Rövid ideig tartott a küzdelem, de mire a lármára a közelben lakók kifutottak, a két asszony már a földön fetrengett, **mindkettőből ömlött a vér.** Az előhívott orvos megállapította, hogy az egyik a mellén, a másik pedig az oldalán kapott életveszélyes sérülést.

CSARNOK.

Az őrangyal.

— Regény. —

Irta: **Than Gyula.**

Ez a kijelentés hatásos volt. Tetszett a népnek. Sokan kiáltották:

— Ez már beszéd!

— Éljen az új birtokos!

A botokat, kapákat, vasvillákat, amiket még kevéssel előbb magasra emeltek, most szépen leeresztették. A Lánzy Kálmán beszédének hatása volt, bizott abban, hogy szavai nem maradnak kedvező eredmény nélkül s most, hogy a hatásról meggyőződött, még több lelkesedéssel kezdett beszélni Bogáti Péterné nemes szívéről, a melylyel a kápolnai lakosság iránt viseltetik.

— Tudjátok-e kedves polgártársaim — folytatta beszédét Lánzy Kálmán, — hogy Bogáti Péterné a ti új urnőtök, miért vágyott közzétek? Azért, mert a régi időkbel megszeretett benneteket, a szive férje emléke kapcsán össze nőtt a tietekkel s feltette magában, hogy életét itt tölti el köztetek. Neki, akinek palotákban, fényben, pompában lehetne része; nyugodtan, a rajongók és tisztelők seregétől körülvéve élhetne boldogan, gond nélkül, ide jön közzétek, az egyszerűség, a csendes elvonultság helyére. Mit bizonyít ez? Azt, hogy a ti urnőtök igazán szeret beenneteket s azért vágyott ti közzétek, hogy vagyonából köztetek gyakoroljon jótékonytságot.

— Igaz! Ugy van! Éljen! — kiáltották többen a tömegből.

A távolban álló Bogátiné és leánya a kiállott izgalmak után boldogan konstatálták, hogy az ügyvéd mégis csak igazat mondott.

(Folyt. köv.)

A tenger fia.

— Regény. —

Irta: **Rudyard Kipling.**

Angol eredetiből fordította:

Szebenyei József.

(Folyt.)

Aztán mondott meséket nekik, amit az anyjától hallott a déli vizokról, ahol nem fagy soha és azt mondta: ha meghal a lelke odaszál és napos parton, palmafák alatt fog pihenni. A fiuk ezt nagyon különös gondolatnak vélték egy olyan részről, aki sohse látott palmat az é letében. Minden étkezésnél megszokta kérdezeni Harveytől — és csakis Harveytől — vajjon az étel izlik-e neki; és ez a kérdés mindig megnevettette a második csoportot. A szakács véleményét azonban mindenek felett tiszteletben tartották és Harveyt ez okból valami nem mindennapi embernek hitték.

És mialatt Harvey egyre másra gyűjtötte a tapasztalatokat, We're Here ment a maga útján, végezte a dolgát a vizeken és az ezüstös szürke halcsomagok mindinkább szaporodtak.

Természetesen Diskot jó híre-e folytán mindig figyelemmel kísérték a többiek, de nagyon jó szokási módja volt neki, amikor a párolgó ködben hirtelen faképnél hagyta az egész armádiát. Disko két okból került a társaságot. Először: mert a saját tapasztalatait akarta gyakorolni; másodsor: mert nem volt barátja annak, hogy minden nemzet hajójával összegabajodjék. A legtöbbje Glancsteri hajó volt, de akadt köztük provincetowni, harwichi, chathami és néhány Maine parti hajó is, de legénység az istenség tudja hova való nem volt. A koc-

káztatás rakoncátlanokodást szül és ha még a kap siságot is hozzávesszük: alapos kilátás van bármiféle szerencsétlenségre, tömött bajcsoportokban.

— Had vezesse őket a két Jerauld, szölt egy izben Disko. Csak az a kár, hogy egy ideig köztük kell majd vesztegelnünk a keleti homokokon, de ha a szerencse kitar velünk, nem lesz hosszú az időzés. Hol vagyunk most Harvey? Nem igen találunk jó ágyra pár nap óta.

— Nem-e? — kérdezte Harvey, aki éppen vizet mert. (Most tanulta, hogy kell fogatni a vödört.) Nem bánám, ha valami jó földet találunk egy kis változás képpen.

— Folyt. köv. —

NYILTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Még a nagy nyilvánosság előtt is el engedhetetlen öntelenségemnek ismerem a Debreczeni Önálló Munkás Betegsegélyző Pénztár és az azzal kapcsolatos Temetkezési Egylet vezetőségének köszönetet mondani, a megboldogult anyám Erdélyi Gáborné elhalálása alkalmával velem szemben tanúsított pontos és lelkiismeretes eljárásáért; és most, midőn a Betegsegélyző Pénztár részéről temetkezési segély ezimén hiány és hátralék nélkül kifizetett 120 koronáért köszönetemet megismétlem felhasználok az alkalmat arra is, hogy az Önálló Munkás Betegsegélyző Pénztárt és Temetkezési Egyletet az iparos és munkás osztálynak pártfogásába a legjobb akaratulag szívesen ajánlom.

Kelt Debreczen, 1902 márcz. 5.

Erdélyi János.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

SZINLAP.

Ma pénteken, „A” bérletben:

A Z S Á B A.

Bohózat 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

- Barisard Anatole, gyáros — Komjáthy.
- Colette, a felesége — Takács M.
- Leclapierné, Barisard anyósa — Breznay.
- Marczinelle, orvos — Szilay.
- Suzanne, a felesége — Fái Flóra.

Holnap szombaton, „B” bérletben:

A NEVEZETES KASTÉLY.

Vígjáték 3 felvonásban.

Honi gyártmány.

Saját műhelyemben készült legújabb divatu izlósos kivitellű

— cilinder k —

3 frtól feljebb. Nálam vásárolt cilinderrek vasalását mindenkor díjmentesen eszközölöm.

Kemény és puha kalapok

tisztítását és átalakítását jutányosan teljesítem.

Zachar S. kalapos mester.

Debreczen, piacz-utca 42. (Biederman-ház.)

Részletfizetésre.

CZIMBALMOK

száraz anyagból készítve.

Legkitünőbb gyártmány
ugymint: Schunda, Habits, Horváth, Megay
kapható csakis

Schmidt S.

hangszerkészítőnél.

Részletfizetésre.

Hirdetmény.

Értesítjük a Debreczeni faúraktár szövetkezet igen tisztelt részjegy-tulajdonosait, hogy a követelésekből befolyt összegből

1902. márczius 10-től kezdve minden egyes részjegyre visszafizettünk 30 koronát.

E véghől felkérjük, hogy részjegyét minden tulajdonos a szövetkezeti irodában (Kossuth-utca, Zádor-ház) d. e. 9-12 ig és d. u. 3-5-ig mutassa be, mert visszafizetéseket csakis a részjegyek lebeglyegzése mellett teljesítünk.

Debreczen, 1902 márczius 1.

A debreczeni faúraktár szövetkezet felismerés alatt.

A gazda- és kertészkedő-közönség

szives figyelmébe ajánlom új üzlethelyiségemben Kossuth-utca 7. ujonnan felszerelt és tetemesen megbővített

magkereskedésemet

nagy raktár mindennemű gazdasági magvakban, mint arankamentes francia, olasz és magyar luczerna, quedinburgi répamagvak, takarmányfű magvak, — pázsitmagvak, konyhakerti és virágmagvak, teljesen friss 1901. évi termés. 1902. évi vetésre szánva.

KONTSEK GÉZA

magkereskedésében

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 7. SZ.

Államilag ólomzárolt legkiválóbb minőségű ARANKAMENTES

Luczerna magot

legelső rendű ARANKAMENTES

lóhere magot,

legmegbízhatóbb QUEDLINBURGI termelőtől beszerzett

- valódi Oberndorfi sárga
- „ Mammuth vörös óriás és
- „ Olajbogyó alakú aranysárga

répamagvakat.

Legnehezebb fajta ANGOL PERJÉT, valamint friss termést

konyhakerti és virágmagvakat

legjutányosabb árban ajánl

GEREBY FÜLÖP UTÓDAI cég

DEBRECZEN.

Vidéki megbízásokat a legpontosabban eszközölünk.

Cserepe nyíló virágok fajban és levágott virágok

Szives felhívás a kert- és virágkedvelő közönséghez!

Miután küszöbén állunk a tavasznak, ahol minden kertgazda- és háziasszony velemény- és virágmagvakról gondoskodik hogy jót és szépet kapjon, van szerencsém becses figyelmüket

mag- és virág-

kereskedésemmre és főmunkertészeti telepemre felhívni, ahol minden magfaj kipróbálva lesz, mielőtt elárúsításra bocsájtatik, tehát szakértelem és több mint harmincz évi praxis biztosít minden sikert. Van sok szép két éves nemesített rózsafa, őszibarackfa, körte és almafák, gömb akác és sokféle dísz cserfa, olosó árban szolgáltatok; fő az, hogy mindenki meggyőződjön jó minőségéről, mely nálam biztosított (szolid ár mellett.)

Kiváló tisztelettel: PACZELT JÁNOS

Nagyerdei fürdő és vizgyógytelep.

A nagyerdei ásványfürdőkben

orvosi utasítás és felügyelet

mellett készítettnek:

Mór-vasláp

fürdők kettős kádban ára 1 frt 50 kr. kiváló gyógyhatással különféle női bajoknál.

Vas-Jódos-fenyő

fürdők ára 1 frt. vérszegénység, ideges, gyengén fejlett gyermekeknel, üdülő betegeknél, borbajoknál.

Sósfürdők ára 80 kr, különösen nőbetegeknel.

Kénes iszap hévfürdők!

ára 1 frt. csusz, rheuma, ideghüleknel, valamint fogyasztó kurának. Orvosi (massage) gyógyfürdők csak a pénztárnál kaphatók.

A fürdőbérlok.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg beküldetik.

Apró hirdetésekért stens fizetendők

Gyermekkocsik fekvő és ülő jó karban eladó. Darabos-utca 20.

Kiadó emeleti lakás, mely áll 6 szoba, elő- és fürdő-szobával több mel-lék helyiség, jó vizü vízvezeték és gázbe-vezetve azonnal kiadó. Széchenyi-utca 42.

Kiadó lakás 3 szoba mellék-helyi-seggekkel vízvezetékekkel Szent Anna 29 szám alatt. Május 1-re.

Világhírű „Martell“ cog-nac Debreczen és vidéke részére egye-düli főraktár Váray József kereske-désében Városi-bérpalota.

Jó karban lévő szobabutor elköltözés vé-gett azonnal eladó. Kossuth-utca 58. szám alatt.

Kiadó 4 szobás utcái lakás mellék-helyiségekkel és egy 4 lóra való istálló kocsiszinnel. Miklós-utca 41.

Pénzkölcsönöket gyorsan kieszközöl Rácz Béla bank biz. irodája Debreczen, Hunyadi-utca 19. (volt Kisvárad-Vasut-utca.)

Luczerna, répamagvak és bükköny legolcsóbb és legjobb minőségben Deutsch Albert és fia magkereskedésében kaphatók Hatvan u.

3 pár egészségi kötött férfi-haris-nya 79 kr. 3 pár szintartó fekete kötött női-harisnya 75 kr., kö-tött gyermek harisnyák igen jutányos árban beszerezhető MARTON GYULA üzletében. Debreczen, Bika-szálloda mellett.

A Homokkerthez közel 5927 öl föld házhelynek 300 öl, öle 2 koronájával eladó. Értekezhetni Majorsági föld 69.

Kóser virsli és hideg felvágottak, jó bor és szeszes ital VIDDER SA-MUELNÉL Piacz-u. 75. (Corsóval szemben.)

Kitűnő vetni való bükköny és zab kapható Ujlaky Józsefnél — Hajó utca 4.

Kellő alsóbb iskolákat végzett jó házból való fiu gép és kerékpár javító műhelyünkben tanoncznak azonnal felvéte-tik. Schweitzer Testvérek varrógép és kerék-pár ruház.

Német nevelőnő, ki a francia nyelvet is bírja, a család elutazása miatt, itt helyben uri csaiádnál óhajt alkalmazást. Helyét március 16-ikán elfoglalja. Czim a kiadóhivatalban.

Kiadók 4 szobás utcái lakás mellék-helyiséggel és jó vízzel. Simonffy utca 15 szám.

Kiadó egy 5 szobás lakás, jó vizü kuttá és pincze helyiséggel. Rákóczi-ut-ca 65. szám.

Egy ügyes varró leány uriházhoz ajánlkozik varni. Czim a kiadóhivatalban.

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt páriát 8 krért, glass-keztük tisztítását jutányos árról vállalom. Péterfia utca 87. sz.

2226

902

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az államvasuti pálya-test melletti I., II., III., IV. sz. faraktári helyek — esetleg más raktári vagy konyhakertészeti célra is, — az ugyne-vezett „Rabkert“ 1 1/2 hold föld 1902 év március hó 12-ik napján d. e. 9 órakor a város-ház nagytanács-teremben tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe kiadni fognak.

Az árverelni szándékozók a feltéte-leket a számvevősnél, a hivatalos órák alatt megtekinthetik; árveréskor pedig tartoznak a kikiáltási ár 10%-át kész-pénzben, vagy megfelelő óvadékképes ér tékpapírban az árverelő bizottság kezé-hez bánatpénzül letenni.

Debreczen, 1902 márcz. 3.

A városi tanács.

671

szám.

1902

Arlejtés.

Az alantirt igazgatóság vezetése alatt álló m. kir. dohánygyárnak 600 da-rab 26/53 ^m/_m vastag léczkeretekből összeállított kemény fasarokkal és vaspántokkal ellátott, három nyüstös vászonnal bélelt 89+70+35 centiméter belvilágu

vászonládára

létén szüksége, ezek szállítására versenytárgyalás hirdettetik.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik a hatszáz darab láda szállítását el-nyerni óhajtják, miszerint zárt ajánlataikat, melyekhez a megajánlott összérték 5 %-ának megfelelő s bármely m. kir. állampénztárnál vagy adóhivatalnál letett bánat-pénzről szóló nyugtatvány csatolandó, ezen m. kir. dohánygyári igazgatóságnál folyó évi április hó 3-án délelőtti 10 óráig annál is inkább benyujtsák, mert a később benyújtott vagy táviratilag tett vagy vegre oly ajánlatok, melyekhez a letett bánatpénzről kiállított nyugta csatolva nem lett, figyelmbe vétetni nem fognak. — A letett bánatpénz az alkü megkötése esetén 10%-ra kiegészítve óvadékkul fog szol-gálni. Készpénzben csatolt bánatpénzért a gyári igazgatóság felelősséget nem vállal. A szállítási minta a hivatalos órák alatt ezen m. kir. dohánygyárban megtekinthető.

Debreczen, 1902 március 3. án.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.

Huzás
április 1-én.
Főnyeremény
180,000 korona.
Tiszta szegedi sorsjegy részlelvezetésre. Kapható a
Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi banknál.
Bavi részlet. **10 K. 30 fill.** Bavi részlet.
A nyeremény már az első rész-
let lefizetése után a vevőé.
Főnyeremény 180,000 kor.
Huzás
április 1-én.